

ТРИБУНАЛ НАД ВІЙСЬКОВИМИ ЗЛОЧИНЦЯМИ КРЕМЛЯ: ТЕОРЕТИКО-ІСТОРИЧНИЙ ВИМІР

Чурілова Аліна Ігорівна

*студентка 4-го курсу спеціальності «Право»
Навчально-наукового інституту інформаційної безпеки
та стратегічних комунікацій
м. Київ, Україна*

Україна знає наскільки важливо боронити власну землю, свій суверенітет, свою територію й демократію.

Весь світ може в реальному часі спостерігати за жахливими подіями, які є доказами воєнних злочинів і також злочинами проти людства, які вчиняє РФ в особі Путіна. Ця розв'язана ним війна на теренах України має на меті не лише знищити велику, сильну і волелюбну націю, але й весь демократичний світ і майбутнє.

Міжнародна спільнота має бути готовою забезпечити безпрецедентну єдність демократій світу, для того щоб наполягали на правосудді та справедливому покаранні країни агресора.

Ватро говорити про такий механізм правосуддя, як спеціальний трибунал для Путіна та найвищого керівництва Росії.

Кількість підписів на петиції щодо трибуналу вже наближається до 2 млн.

2 березня 2023 рік в Україні розслідування розпочав Міжнародний кримінальний суд, а у квітні на звільнену Київщину приїхав прокурор цього суду, Карім Хан..

Міжнародний кримінальний суд в Гаазі вивчатиме справи вищого військового й політичного керівництва Росії.

Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок закликала, створити спеціальний міжнародний трибунал для судового переслідування російських лідерів за вторгнення РФ в Україну.

У своїй заяві міністр закордонних справ Бербок закликала до реформи міжнародного кримінального права, щоб усунути лазівку, яка заважає Міжнародному кримінальному суду (МКС) переслідувати злочин, пов'язаний з веденням агресивної війни. У поточному стані ця прогалина означає, що МКС не може брати участь у злочині агресії Росії.

Хоча МКС має повноваження розслідувати будь-які акти геноциду, військові злочини та злочини проти людяності, вчинені на території України, він не може здійснювати свою юрисдикцію щодо злочину агресії проти України. Це тому, що акт агресії вчиняє Росія, держава, яка не є учасницею Римського статуту. Одним із варіантів було б, щоб Рада Безпеки ООН передала ситуацію на розгляд МКС. Однак така спроба була б заблокована Росією, постійним членом Ради безпеки ООН з правом вето.

Щоб трибунал мав всесвітній авторитет та довіру, потрібно щоб до нього приєдналися щонайменше трійка впливових країн. Європарламент і Парламентська асамблея Ради Європи підтримали резолюції, щодо створення спеціального міжнародного трибуналу для покарання злочину

агресії РФ проти України. І це значущий сигнал для російського суспільства, військового керівництва, що ухилитися від правосуддя уже не діє. Пані Ван Шаак, яка допомагала розслідувати воєнні злочини в Руанді та колишній Югославії, сказала, що американські чиновники та європейські партнери, співпрацюючи з нещодавно створеним Міжнародним центром переслідування злочинів агресії в Гаазі, «створять кримінальні досє проти тих, керівників, відповідальних за планування, підготовку, початок або ведення цієї загарбницької війни для майбутніх випробувань».

Міністерство юстиції все більше зосереджується на подібній допоміжній ролі, надаючи українським прокурорам матеріально-технічну допомогу, навчання та пряму допомогу у великих справах.

Так, нажаль історія показує, що це може зайняти часу набагато більше, чим нам би всім хотілося, але варто врахувати, що для даних злочинів не встановлено строку давності.

Найяскравішим прикладом роботи міжнародного правосуддя щодо покарання воєнних злочинців вважається Міжнародний воєнний трибунал, який працював у Нюрнберзі з листопада 1945 року по жовтень 1946 року (Нюрнберзький трибунал), Токійський трибунал, Міжнародний трибунал з колишньої Югославії, Міжнародний трибунал з Руанди.

Вищезазвані приклади правосуддя слугують гарними напрацюваннями для практичного застосування в цій війні, наприклад судове переслідування російських пропагандистів.

17 березня 2023 року Міжнародний кримінальний суд видав ордер на арешт, звинувативши Путіна та одного з його високопосадовців у незаконному викраденні українських дітей і перевезенні їх до своєї країни.

Незважаючи на складність суду над Путіним, приміром як імунітет глави держави, правозахисники підкреслили цю новину як важливий крок.

Українські слідчі, міжнародні експерти, слідчі міжнародного кримінального суду розслідують воєнні злочини росіян в Україні з перших днів повномасштабного вторгнення. На сьогодні вся міжнародна, політична, правова, наукова спілька працює над тим, щоб Росія понесла покарання за всі скоєні військові злочини, вони розробляють правові механізми, щоб в майбутньому не вдалося ухилитися, ні тим, хто віддавав накази, ні союзникам, ні головному керівництву.

Історичний досвід трибуналів має велике значення для сучасності через те, що він встановив низку правових та етичних принципів, які є актуальними наразі. Зокрема, трибунали:

Допомогли з'ясувати сутність злочинів проти людства, злочинів війни та злочинів проти миру, які є складовими міжнародного права.

Створили механізми міжнародної юстиції, які дозволяють здійснювати судовий переслідування осіб, які вчинили злочини проти людства, війни або миру.

Зробили можливим проведення розслідувань й судових процесів у відношенні осіб, які перебувають поза межами юрисдикції країни, де було вчинено злочин.

Підвищили усвідомлення про потребу дотримуватись прав людини та міжнародного гуманітарного права в умовах війни.